

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

28 mai 2019

mun. Chișinău

Colegiul Penal lărgit în următoarea componență:
președinte
judecători

Diaconu Iurie
Catan Liliana
Guzun Ion
Ghervas Maria
Mardari Dumitru

judecând, fără participarea părților, recursurile ordinare declarate de procurorul în procuratura de circumscripție Chișinău, Harti Vladislav, și de inculpatul Stenga Anatolie, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 10 octombrie 2018, în cauza penală privindu-l pe

STENGA Anatolie XXXXX, născut la
XXXXX, originar și domiciliat în XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 21.03.2016 – 24.06.2016;

Instanța de apel:

1) 19.01.2017 – 22.02.2017;

9) 11.07.2018 – 10.10.2018 - rejudecată cauza;

Instanța de recurs:

1) 05.02.2018 – 22.05.2018 – dispusă rejudecarea;

2) 22.03.2019 – 28.05.2019.

c o n s t a t ă:

1. Prin sentința Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 24 iunie 2016, Stenga A. a fost recunoscut vinovat și condamnat în temeiul următoarelor norme penale:

- art. 172 alin. (1) Cod penal la 4 ani închisoare;
- art. 164 alin. (2) lit. g) Cod penal la 8 ani închisoare;
- art. 171 alin. (2) lit. f) Cod penal la 8 ani închisoare;
- art. 172 alin. (2) lit. g) Cod penal la 8 ani închisoare.

În temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, inculpatului i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 15 ani închisoare, cu executarea acesteia în penitenciar de tip închis.

2. Pentru a pronunța sentința prima instanță a reținut următoarea bază factologică: „Stenga A., la 1 decembrie 2015, aproximativ la ora 18:30, aflându-se la etajul 5, lângă conducta de deșeuri în scara blocului locativ XXXXX, intenționat, urmărind scopul satisfacerii poftei sexuale în formă perversă, contrar voinței, aplicând constrângerea

psihică, manifestată prin amenințarea aplicării cuțitului și profitând de imposibilitatea de a se apăra și de a-și exprima voința în virtutea acțiunilor de amenințare, a întreținut un raport sexual în formă perversă cu XXXXX, cauzând victimei o daună fizică și morală.

Tot el, continuându-și acțiunile criminale, la 1 decembrie 2015, aproximativ la ora 19:00, după săvârșirea acțiunilor violente cu caracter sexual, acționând cu intenție, aflându-se în scara blocului locativ XXXXX, amenințând-o pe XXXXX cu aplicarea cuțitului, a impus-o să-l urmeze la domiciliul său situat în XXXXX, unde a ținut-o forțat între orele 19:00 și până la data de 2 decembrie 2015, ora 06:30, lipsind-o în mod ilegal de libertate și privând-o de posibilitatea de a se deplasa nestingherit, prin blocarea accesului de a pleca din locuința sa.

Tot el, continuându-și acțiunile criminale, la 1 decembrie 2015, aproximativ la ora 22:00, după răpirea și privarea de libertate a persoanei, aflându-se în locuința sa situată în XXXXX, intenționat, urmărind scopul satisfacerii poftelor sexuale, contrar voinței, aplicând constrângerea psihică și profitând de imposibilitatea victimei de a se apăra și de a-și exprima voința în virtutea acțiunilor de capturare, a întreținut un raport sexual cu XXXXX, iar în timpul raportului sexual i-a aplicat permanent lovituri cu mâinile peste diferite părți ale corpului, însoțite și cu înjosirea victimei în formă verbală, cauzându-i astfel o daună morală, precum și suferință fizică.

Tot Stenga A., continuându-și acțiunile criminale, la 2 decembrie 2015, aproximativ la ora 03:00, aflându-se în locuința sa situată în XXXXX, intenționat, urmărind scopul satisfacerii poftelor sexuale, contrar voinței, aplicând constrângerea psihică, și profitând de imposibilitatea de a se apăra și de a-și exprima voința în virtutea acțiunilor de capturare a victimei, a întreținut rapoarte sexuale în formă perversă cu XXXXX, în mod repetat pe parcursul câtorva ore încontinuu, iar în timpul rapoartelor sexuale a aplicat permanent lovituri cu mâinile peste diferite părți ale corpului, însoțite de înjosirea victimei în formă verbală, cauzându-i astfel daune morale, precum și suferință fizică.”

Pe baza stării de fapt expuse supra, instanța a reținut că acțiunile lui Stenga A. se încadrează juridic în baza art. 172 alin. (1) Cod penal, *acțiuni violente cu caracter sexual, adică satisfacerea poftelor sexuale în forme perverse săvârșite prin constrângere psihică a persoanei, profitând de imposibilitatea ei de a se apăra sau de a-și exprima voința*; art. 164 alin. (2) lit. g) Cod penal, *răpirea unei persoane cu aplicarea armei*; art. 171 alin. (2) lit. f) Cod penal, *violul, adică raportul sexual săvârșit prin constrângere psihică a persoanei, profitând de imposibilitatea ei de a se apăra sau de a-și exprima voința, săvârșit cu o deosebită cruzime*; art. 172 alin. (2) lit. g) Cod penal, *acțiuni violente cu caracter sexual, adică satisfacerea poftelor sexuale în forme perverse săvârșite prin constrângere psihică a persoanei, profitând de imposibilitatea ei de a se apăra sau de a-și exprima voința, săvârșit cu deosebită cruzime*.

3. Legalitatea și temeinicia sentinței de condamnare, în termenul și modul prevăzut de art. 401-402 Cod de procedură penală, a fost atacată cu apeluri de către procuror, inculpat și avocatul Tocan R. în numele acestuia.

3.1. Procurorul a solicitat casarea sentinței cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui Stenga A. să-i fie

stabilită pedeapsa, în baza art. 172 alin. (1) Cod penal - 4 ani închisoare; în baza art. 164 alin. (2) lit. g) Cod penal - 8 ani închisoare; în baza art. 171 alin. (2) lit. f) Cod penal - 8 ani închisoare; în baza art. 172 alin. (2) lit. g) Cod penal - 8 ani închisoare. Conform art. 84 alin. (1) Cod penal, prin cumul parțial al pedepselor, definitiv lui Stenga A. să-i fie stabilită pedeapsa închisorii de 25 ani, cu executarea acesteia în penitenciar de tip închis.

În motivarea apelului, partea acuzării a invocat că pedeapsa aplicată inculpatului de prima instanță este prea blândă, în acest sens remarcând că circumstanțe atenuante în privința inculpatului nu au fost stabilite, iar drept circumstanțe agravante au fost reținute săvârșirea infracțiunilor în stare de ebrietate, precum și săvârșirea infracțiunilor prin batjocorirea victimei. Prima instanță a stabilit că inculpatul anterior a mai fost condamnat, are antecedente penale, fiind stabilită recidiva periculoasă, se caracterizează negativ, nu se află la evidența medicului narcolog, nu este căsătorit, nu are copii minori sau alte persoane la întreținere, nu este angajat în câmpul muncii. Prin urmare, în opinia apelantului, pedeapsa stabilită inculpatului nu-și va atinge scopul său primordial de a preveni și a combate săvârșirea de noi infracțiuni atât din partea persoanei vinovate, cât și din partea altor persoane, deoarece termenul pedepsei este prea mic pentru astfel de infracțiuni.

3.2. Avocatul Tocan R. acționând în numele inculpatului, a solicitat casarea sentinței, numirea expertizei dactiloscopice în privința cuțitului recunoscut drept corp delict pe dosar și pronunțarea unei sentințe de achitare în privința Stenga A., pe toate capetele de acuzare.

În motivarea apelului, partea a invocat că prima instanță eronat a aplicat norma materială, deoarece învinuirea adusă inculpatului este bazată pe declarațiile părții vătămate, XXXXX, care au fost neconsecvente și pe declarațiile martorilor cărora partea vătămată le-a povestit despre cele întâmplate. La dosar nu au fost anexate probe obiective ce ar confirma raportul sexual sau satisfacerea poftelor sexuale în formă perversă de către inculpat în raport cu partea vătămată.

Potrivit rapoartelor de expertiză s-a stabilit cu certitudine că semne obiective de săvârșire a raportului sexual sau a altor acțiuni sexuale nu au fost depistate nici pe corpurile lui XXXXX și Stenga A., nici pe corpurile delictelor anexate la dosar.

În opinia apelantului cuțitul recunoscut drept corp delict la dosar a fost special aruncat în camera inculpatului, iar în acest sens urma a fi efectuată o expertiză dactiloscopică pentru a stabili dacă pe el sunt urme de amprente ale inculpatului, deoarece acesta nu a amenințat pe nimeni.

3.3. Inculpatul a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei hotărâri de achitare în privința sa, din motiv că, la 1 decembrie 2015, XXXXX, venise la el acasă și l-a rugat să petreacă noaptea împreună, explicându-i că prietenul ei a supărat-o și nu se poate duce la apartamentul închiriat, care se afla în vecinătate. Totodată, acasă se afla și mama acestuia, care i-a permis să rămână. Discutând cu ea, aceasta a cerut să-i împrumute 100 euro, pentru a plăti chiria pentru apartamentul unde locuia temporar, totodată i-a dat telefonul său mobil ca să-și sune prietenele. Dimineața devreme, XXXXX s-a trezit și i-a spus că se duce la lucru. I-a mulțumit pentru ajutor și s-a interesat cine este înscris în apartamentul lor. L-a rugat să vorbească cu mama lui pentru a o înscrie temporar la ei, deoarece ea nu are viză de reședință în Chișinău și are probleme la serviciu, însă ultimul i-a refuzat. A

specificat că, după plecarea ei a observat că din camera sa a dispărut un ceas de mână, iar din bucătărie a dispărut cuțitașul familiei sale. A sunat-o pentru a se interesa de ce ea a procedat așa, dar i-a închis telefonul.

La 3 decembrie 2015, inculpatul a fost reținut fiindu-i înaintată învinuirea, tot atunci dânsul i-a explicat procurorului că este nevinovat, solicitând efectuarea confruntării cu partea vătămată, dar cerința i-a fost respinsă. De asemenea, a cerut să-i fie luate amprente digitale ale Victoriei de pe cuțitul care a fost furat de la familia sa din bucătărie și care a fost pus sub dulapul din camera sa, unde XXXXX a petrecut noaptea, însă procurorul i-a refuzat.

Apelantul a mai indicat că, prima instanță nu a audiat toți martorii apărării și nu a luat în considerare faptul că partea vătămată XXXXX a mințit organul de urmărire penală, nu a fost efectuată confruntarea cu partea vătămată, care și-a schimbat declarațiile după efectuarea expertizei medico-legale. În plus, prima instanță nu a ținut cont de faptul că are o mamă în vârstă.

4. Prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 22 februarie 2017, a fost respins, ca nefondat, apelul procurorului și admis apelul avocatului Tocan R. în numele inculpatului, cu casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care Stenga A. a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza:

- art. 171 alin. (1) Cod penal la 4 ani închisoare;

- art. 172 alin. (1) Cod penal la 4 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

În temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, în baza art. 172 alin. (1), 164 alin. (2) lit. g), 171 alin. (1), 172 alin. (1) Cod penal, lui Stenga A. i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 11 ani închisoare, cu executarea acesteia în penitenciar de tip închis.

În rest, celelalte dispoziții ale sentinței au fost menținute.

5. În partea descriptivă a deciziei adoptate, instanța de apel a menționat că prima instanță a stabilit incorect starea de fapt și eronat a ajuns la concluzia condamnării lui Stenga A. în baza art. 171 alin. (2) lit. f) și art. 172 alin. (2) lit. g) Cod penal, din motivul că în faptele acestuia nu se regăsește circumstanțele agravante: „*cu deosebită cruzime, precum și din motive sadice*”.

Totodată, instanța de apel a conchis că, în partea constatării vinovăției inculpatului Stenga A. în baza art. 171 alin. (1), art. 164 alin. (2) lit. g) Cod penal, starea de fapt și de drept se află în concordanță deplină cu materialele cauzei și corect a fost statuată de către prima instanță, nefiind identificate temeiuri de casare a sentinței în această parte.

Prin urmare, instanța de apel a stabilit că deși inculpatul nu a recunoscut vina, vinovăția acestuia de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 172 alin. (1), art. 164 alin. (2) lit. g), art. 171 alin. (1) și art. 172 alin. (1) Cod penal, este dovedită prin următoarele probe: declarațiile părții vătămate XXXXX, declarațiile martorilor: Stenga C., Spataru A., Cupcea M., precum și prin probele acumulate pe parcursul urmăririi penale și administrate în ședința de judecată a instanței de apel și anume: raportul de expertiză medico-legală nr.

6005/S din 28 decembrie 2015 (f.d. 33-34, vol. I); raportul de expertiză medico-legală nr. 37 din 24 februarie 2016 (f.d. 48-49, vol. I); raportul de expertiză medico-legală nr. 6011/S din 18 decembrie 2015 (f.d. 40-41, vol. I); procesul-verbal din 02 decembrie 2015 privind recunoașterea după fotografie (f.d. 12-13, vol. I); procesul-verbal de percheziție din 03 decembrie 2015 (f.d. 18-20, vol. I); procesul-verbal de recunoaștere a obiectului din 08 decembrie 2015 (f.d. 22-23, vol. I); ordonanța de recunoaștere și atașare a corpurilor delictu la cauza penală (f.d. 24, vol. I); procesul-verbal de verificare a declarațiilor la fața locului (f.d. 25-29, vol. I); procesul-verbal de examinare a obiectului (f.d. 52-55, vol. I); procesul-verbal de examinare a descifrărilor convorbirilor telefonice din 17 februarie 2016 (f.d. 75, vol. I); raportul de evaluare psihologică prin care s-a stabilit că: abuzul sexual și violența psihologică prin care a trecut XXXXX au determinat apariția unei stări de neliniște, frică și insecuritate, sentiment de culpabilitate, nesiguranță, subestimare, vulnerabilitate, neîncredere în oameni, rușine, flash-back-uri (amintiri despre evenimentele traumatizante de viol care invadează conștiința persoanei) (f.d. 156-157, vol. I).

Referitor la învinuirea incriminată inculpatului Stenga A. în baza art. 172 alin. (1) și art. 172 alin. (2) lit. g) Cod penal, instanța de apel a menționat următoarele.

Instanța de apel a constatat că inculpatul Stenga A., la 1 decembrie 2015, aproximativ la ora 18:30, aflându-se la etajul 5, lângă conducta de deșeuri în scara blocului locativ XXXXX, intenționat, urmărind scopul satisfacerii poftelor sexuale în forme perverse, contrar voinței, aplicând constrângerea psihică, manifestată prin amenințarea aplicării cuțitului și profitând de imposibilitatea de a se apăra și de a-și exprima voința, în virtutea acțiunilor de amenințare, a întreținut un raport sexual în formă perversă cu XXXXX, cauzându-i victimei daune fizice și morale.

Tot Stenga A., continuându-și acțiunile sale criminale, la 2 decembrie 2015, aproximativ la ora 03:00, aflându-se în locuința sa situată în XXXXX, intenționat, urmărind scopul satisfacerii poftelor sexuale, contrar voinței, aplicând constrângerea psihică și profitând de imposibilitatea victimei de a se apăra și de a-și exprima voința în virtutea acțiunilor de capturare a victimei, a întreținut rapoarte sexuale în formă perversă cu XXXXX, în mod repetat pe parcursul câtorva ore încontinuu, iar în timpul rapoartelor sexuale i-a aplicat permanent lovituri cu mâinile peste diferite părți ale corpului, însoțite de înjosirea victimei în formă verbală, cauzându-i astfel daune morale, precum și suferințe fizice.

Instanța de apel a reținut, că în acțiunile inculpatului lipsește circumstanța agravantă de la lit. g) alin. (2) art. 172 Cod penal, or, organul de urmărire penală și-a întemeiat învinuirea în acest sens pe faptul că Stenga A., în timpul acțiunilor perverse i-a aplicat permanent părții vătămate cu mâinile lovituri peste diferite părți ale corpului. Însă, acest fapt nu atestă deosebita cruzime la săvârșirea infracțiunii ci este o expresie a constrângerii aplicate de inculpat în vederea satisfacerii poftelor sexuale în forme perverse.

În acest context, instanța de apel a considerat necesar de a recalifica acțiunile inculpatului Stenga A. în baza art. 172 alin. (1) Cod penal și anume: *satisfacerea poftelor sexuale în formă perversă, săvârșită prin constrângerea psihică a persoanei și profitând de imposibilitatea acesteia de a se apăra sau de a-și exprima voința.*

Referitor la învinuirea adusă inculpatului Stenga A. în baza art. 171 alin. (2) lit. f) Cod penal, instanța a reținut următoarele.

Inculpatul Stenga A., continuându-și acțiunile sale criminale, la 1 decembrie 2015, aproximativ la ora 22:00, după răpirea și privarea de libertate a persoanei, aflându-se în locuința sa situată XXXXX, intenționat, urmărind scopul satisfacerii poftelor sexuale, contrar voinței, aplicând constrângerea psihică și profitând de imposibilitatea de a se apăra și de a-și exprima voința în virtutea acțiunilor de capturare a victimei, a întreținut un raport sexual cu cet. XXXXX, iar în timpul raportului sexual i-a aplicat permanent lovituri cu mâinile peste diferite părți ale corpului, însoțite de înjosirea victimei în formă verbală, cauzându-i astfel daune morale, precum și suferințe fizice.

Instanța de apel a punctat că vinovăția inculpatului de comiterea infracțiunii în baza art. 171 alin. (2) lit. f) Cod penal, a fost pe deplin dovedită prin materialele cauzei, și anume: declarațiile părții vătămate, XXXXX, fapt despre care atestă și mesajele transmise de ultima martorului Spataru A. În plus, prezența acțiunii principale dar și a celei adiacente rezultă din rapoartele de expertiză medico-legale și de evaluare psihologică. Astfel, reieșind din cele enunțate instanța de apel a constatat, că acțiunile inculpatului urmează a fi calificate conform prevederilor art. 171 alin. (1) Cod penal.

În ceea ce privește circumstanța agravantă indicată la lit. f) alin. (2) art. 171 Cod penal, instanța a reținut că aceasta nu se atestă în speță, deoarece aplicarea loviturilor cu mâinile peste corpul victimei în timpul raportului sexual nu întrunește semnele caracteristice deosebitei cruzimi.

La capitolul individualizării pedepsei, instanța de apel a reținut prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal, ținând cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de condițiile de viață ale familiei lui precum și de scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului. Instanța de apel nu a stabilit careva circumstanțe atenuante sau agravante în privința inculpatului conform prevederilor art. 76, 77 Cod penal.

Astfel, instanța de apel a considerat că prima instanță în mod incorect a reținut în sarcina inculpatului circumstanțele agravante săvârșirea infracțiunii în stare de ebrietate și săvârșirea infracțiunii prin batjocorirea victimei. Săvârșirea infracțiunii prin batjocorirea victimei nu se raliază circumstanțelor agravante prevăzute de art. 77 Cod penal, iar norma legală citată prevede expres și exhaustiv circumstanțele agravante care pot fi reținute de instanța de judecată.

Instanța de apel a ținut cont de gravitatea infracțiunilor săvârșite de inculpatul Stenga A., care a comis patru infracțiuni mai puțin grave și grave, de persoana inculpatului, care anterior a fost condamnat de mai multe ori, săvârșind prezentele infracțiuni în stare de recidivă periculoasă, nu și-a recunoscut vina, considerând că scopul educativ și preventiv al pedepsei aplicate lui Stenga A., nu poate fi atinsă decât prin aplicarea pedepsei închisorii prin prisma art. 84 alin. (1) Cod penal de 11 ani.

6. Nefiind de acord cu soluția adoptată de instanțele de fond, acestea au fost contestate cu recursuri ordinare de către inculpat și apărătorul lui, Tocan R.

6.1. Avocatul Tocan R. acționând în numele inculpatului și invocând temeiurile de casare prevăzute la art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală, a solicitat desființarea sentinței și deciziei instanței de apel cu pronunțarea unei hotărâri de achitare.

În motivarea recursului, partea apărării a invocat că instanța de apel a aplicat eronat norma materială, deoarece învinuirea lui Stenga A. este bazată doar pe declarațiile părții vătămate XXXXX, care au fost neconsecvente în perioada urmăririi penale și în ședința primei instanțe, precum și pe baza declarațiilor martorilor cărora partea vătămată le-a povestit despre cele întâmplate.

Organul de urmărire penală nu a prezentat probe obiective privind raportul sexual sau satisfacerea poftelor sexuale în forme perverse. Or, conform expertizelor medico-legale s-a stabilit cu certitudine că semne obiective de săvârșire a raportului sexual sau a altor acțiuni sexuale nu au fost depistate nici pe corpurile lui XXXXX și Stenga A., nici pe corpurile delictelor anexate la dosar. Alte probe nu există. Toate aceste împrejurări aduc dubii rezonabile în probarea comiterii violului și acțiunilor violente cu caracter sexual în privința victimei XXXXX

Stenga C. este unicul martor ocular, însă declarațiilor acesteia instanța de judecată nu le-a dat nici o apreciere, mai mult ca atât nu s-a expus asupra faptului de ce a refuzat numirea expertizei dactiloscopice privind stabilirea faptului dacă pe cuțitul ridicat din apartamentul inculpatului sunt amprentele lui, ale părții vătămate sau ale colaboratorilor de poliție.

Pe parcursul urmăririi penale și a examinării cauzei inculpatul a solicitat numirea expertizei date, întrucât Stenga A. a negat faptul că a amenințat cu cuțitul pe cineva, invocând că acest cuțit special a fost aruncat la el în cameră de către partea vătămată sau ofițerii de poliție cu scopul de a-l incrimina. Atât procurorul, cât și instanța de judecată au respins acest demers ca neîntemeiat, astfel îngrădindu-i inculpatului dreptul de a prezenta probe întru nevinovăția sa precum și accesul liber la justiție. Instanța de apel de asemenea l-a privat de dreptul la un proces echitabil și de egalitatea armelor într-un proces refuzând neîntemeiat efectuarea acestei expertize.

6.2. Inculpatul a solicitat rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri de achitare în privința sa, menționând că acest dosar este fabricat, iar toate probele acuzației sunt indirecte.

În ședința de judecată partea vătămată a negat faptul că a fost amenințată cu un cuțit și că ar fi întreținut relații sexuale cu inculpatul. Deși partea vătămată a menționat că a fost lovită de către inculpat, rapoartele de expertiză medico-legală nu au confirmat declarațiile acesteia.

Procurorul a încălcat prevederile art. 113 din Codul de procedură penală și greșit a respins cerința privind numirea expertizei dactiloscopice a cuțitului care a fost găsit în camera sa. Potrivit declarațiilor martorilor, în seara respectivă partea vătămată a telefonat prietenelor sale și le-a comunicat că ea va rămâne să înnopteze la un băiat și că la ea totul este bine. Prin urmare, declarațiile părții despre un raport sexual forțat sunt neveridice.

7. Procurorul a prezentat referință pe marginea recursurilor declarate, pledând pentru inadmisibilitatea acestora, ca fiind vădit neîntemeiate. În opinia acuzatorului de stat,

instanța de apel corect a reținut încadrarea juridică a faptelor săvârșite de inculpat. Totodată, organul de urmărire penală nu a admis careva încălcări ale prevederilor legislației procesual-penale ce ar fi condiționat comiterea unor erori grave de drept.

8. Prin decizia Colegiului Penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 22 mai 2018 au fost admise recursurile ordinare declarate de inculpat și avocatul Tocan R. în numele acestuia și s-a dispus casarea totală a deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 22 februarie 2017, în cauza penală privindu-l pe Stenga A., remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

9. Potrivit statuărilor din decizia instanței de recurs, sentința a fost contestată cu apel de către procuror (f.d. 97, vol. II), avocatul Tocan R. în numele inculpatului (f.d. 100, vol. II) și inculpatul Stenga A. (f.d. 85, 91-92, vol. II). Deși în partea introductivă și descriptivă a deciziei atacate este menționat că se judecă și apelul inculpatului Stenga A., fiind desfășurate și argumentele din cererea acestuia privind dezacordul cu soluția primei instanțe, instanța de apel a omis în partea dispozitivă a deciziei să se expună referitor la soluția adoptată în privința apelului declarat de inculpat.

Mai mult, în motivarea deciziei instanța de apel nu s-a pronunțat referitor la argumentele apelurilor declarate de inculpat, pe când potrivit jurisprudenței constante a Curții Supreme de Justiție, motivele din apel trebuie examinate printr-o analiză obiectivă, completă și sub toate aspectele de fapt și de drept, confruntându-le cu întreg materialul probator al cauzei. Temeiurile expuse în pct. 3.2. din decizie, de fapt, sunt fondul apelului și neexpunerea asupra acestora reprezintă neexaminarea fondului apelului de către instanța de apel. Motivarea insuficientă efectuată de instanța de apel, a fost apreciată ca un viciu de judecată care a afectat hotărârea adoptată și reprezintă temei legal de a casa decizia și a dispune rejudecarea cauzei în instanța de apel.

În corespundere cu art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală, hotărârea instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată.

Cu referire la aceste aspecte, instanța de recurs a reținut că pronunțându-se referitor la învinuirea adusă inculpatului în baza art. 171 alin. (2) lit. f) Cod penal, instanța de apel a menționat mai întâi că vinovăția acestuia este dovedită pe deplin prin declarațiile părții vătămate, XXXXX, fapt despre care atestă și mesajele transmise de aceasta martorului Spataru A., ca ulterior instanța să conchidă în mod divergent că acțiunile inculpatului, Stenga A., urmează a fi calificate conform prevederilor art. 171 alin. (1) Cod penal, deoarece circumstanța agravantă indicată la lit. f) alin. (2) art. 171 Cod penal, nu se atestă în speță, or aplicarea loviturilor cu mâinile peste corpul victimei în timpul raportului sexual nu întrunește semnele caracteristice deosebitei cruzimi.

10. Rejudecând cauza, prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 10 octombrie 2018 s-a dispus respingerea apelurilor declarate, cu menținerea sentinței fără careva modificări.

11. În partea descriptivă a deciziei instanța de apel a menționat că corect prima instanță a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, just ajungând la concluzia despre vinovăția inculpatului pe toate capetele de acuzare. Instanța a apreciat că declarațiile inculpatului nu corespund adevărului, depuse în încercarea de a se eschiva de la

răspunderea penală.

La caz, instanța de apel a reținut că infracțiunile imputate inculpatului și circumstanțele comiterii acestora sunt specifice. Proba esențială și cu cea mai mare forță probatorie în acest dosar sunt declarațiile părții vătămate, apreciate în coroborare cu alte probe (raportul de expertiză medico-legală nr.6005/S din 28.12.2015 (prin care se probează faptul aplicării violenței fizice), raportul de expertiză medico-legală nr.6011/S din 18.12.2015 (prin care se probează existența leziunilor la nivelul mâinii drepte a inculpatului)), care, în mod cert, confirmă declarațiile părții vătămate. Prin raportul de evaluare psihologică se probează veridicitatea declarațiilor părții vătămate.

La fel, instanța de apel a menționat că, prin procesul-verbal de examinare a descifrărilor telefonice din 17.02.2016, se probează cert și în afara oricărui dubiu că inculpatul, având telefonul mobil asupra sa, s-a deplasat, la 01.12.2015, ora 17:01, din raza de acțiune a celulei XXXXX, treptat, în raza de acțiune a celulei 16002 de pe XXXXX, după care a fost înregistrat în celula 2861, pe XXXXX, astfel probându-se faptul că inculpatul s-a deplasat cu partea vătămată, așa cum ultima a și declarat, ceea ce combate versiunea inculpatului precum că s-a aflat toată ziua, 01.12.2015, la el acasă, iar partea vătămată a venit benevol la domiciliul său.

În același timp, a fost subliniat faptul că partea vătămată a transmis un sms martorului Spataru A. cu conținutul care relevă că aceasta, în mod real se temea pentru viața sa. În cazul versiunii inculpatului, nemulțumirea părții vătămate a apărut dimineața, când ultima a plecat. Astfel, este imposibil de a avea dorința de răzbunare, apărută dimineața, conform uneia dintre versiunile inculpatului, și de a trimite astfel de sms-uri în noaptea care precede momentul apariției dorinței de se răzbuna. Este imposibil de a întreprinde acțiuni de răzbunare înainte de a apărea dorința de răzbunare. Totodată, timpul și conținutul sms-ului și traseul stabilit urmat de inculpat, exclude orice posibilitate reală de înscenare de către partea vătămată.

Instanța de apel a menționat că comportamentul părții vătămate în fața mamei inculpatului este explicat de către amenințările inculpatului la adresa ei, iar declarațiile martorului Stenga C. sunt în contradicție cu versiunea inculpatului. Martorul respectiv a declarat că partea vătămată a rugat-o dimineața să descuie ușa, când inculpatul dormea. Conform versiunii inculpatului, partea vătămată și inculpatul au discutat în dimineața respectivă și, apoi, partea vătămată a plecat. Contradicția respectivă indică la faptul că versiunea inculpatului nu are suport probatoriu, fiind una falsă, precum și faptul netemeinicii declarațiilor martorului Stenga C., care este mama inculpatului.

Din toate considerentele arătate supra, instanța de apel s-a raliat la statuările din sentință, considerând că vinovăția inculpatului a fost dovedită în afara oricărui dubiu pe toate capetele de acuzare. În continuare, instanța a mai apreciat că corect inculpatului i-a fost stabilită și pedeapsa pentru infracțiunile comise, în cuantum de 15 ani, ținându-se cont de toate exigențele legii în acest aspect.

12. Decizia instanței de apel, după rejudecarea cauzei, este contestată cu recursuri ordinare de către procuror și inculpat, ambii recurenți pledând pentru casarea acesteia.

12.1. Procurorul solicită casarea integrală a deciziei și remiterea cauzei la rejudecare

în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Temeiurile de declarare a cererii de recurs, la care face trimitere procurorul, se cuprind în art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală.

Un alt temei pentru declararea recursului ordinar, este bazat pe prevederile art. 436 alin. (4) din Codul de procedură penală, potrivit căruia la rejudecarea cauzei este interzisă aplicarea unei pedepse mai aspre sau aplicarea legii privind o infracțiune mai gravă decât numai dacă hotărârea inițială a fost casată în baza recursului declarat de procuror sau în interesul părții vătămate din motivul că pedeapsa fixată era prea blândă, sau în baza recursului procurorului care a solicitat aplicarea legii privind o infracțiune mai gravă.

În cazul dat, instanța de apel nu a ținut cont de faptul că prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 22 februarie 2017, a fost respins ca nefondat apelul procurorului, admis apelul declarat de avocatul Tocan R. în numele inculpatului, casată parțial sentința cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care Stenga A. a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 171 alin. (1) Cod penal la 4 ani închisoare și în baza art. 172 alin. (1) Cod penal la 4 ani închisoare, iar în temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, în baza art. 172 alin. (1), 164 alin. (2) lit. g), 171 alin. (1), 172 alin. (1) Cod penal, lui Stenga A. i-a fost stabilită pedeapsa închisorii pe un termen de 11 ani, cu executarea acesteia în penitenciar de tip închis.

Decizia menționată a instanței de apel a fost contestată cu recurs ordinar doar de către inculpat și avocatul acestuia. Acuzatorul de stat nu a contestat decizia în cauză, fapt ce denotă că a fost de acord cu calificarea acțiunilor reținute în sarcina lui Stenga A. și cu pedeapsa definitivă stabilită acestuia.

Prin urmare, reieșind din faptul că prin decizia Curții Supreme de Justiție din 22 mai 2018 au fost admise recursurile ordinare declarate de avocatul Tocan R. în numele inculpatului și de inculpatul Stenga A. și casată total decizia instanței de apel din 22 februarie 2017, fiind dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, instanța de apel rejudecând cauza nu putea să-i aplice inculpatului Stenga A. o pedeapsă mai aspră decât cea stabilită anterior prin decizia din 22 februarie 2017, în caz contrar inculpatului i-ar fi aggravat situația în propriul apel.

Din atare considerente, partea acuzării consideră decizia instanței de apel în partea stabilirii pedepsei inculpatului Stenga A. ca greșită și neconformă art. 436 alin. (4) Cod de procedură penală.

12.2. Inculpatul Stenga A. a declarat mai multe cereri de recurs solicitând casarea deciziei instanței de apel și a sentinței, cu dispunerea achitării în privința sa, pledând nevinovat de cele imputate în rechizitoriu. În motivare, partea indică că dosarul în privința sa a fost fabricat, declarațiile părții vătămate nu corespund adevărului și nu coroborează cu celelalte probe din dosar. Totodată, inculpatul expune în cererile sale versiunea proprie despre cum au derulat evenimentele susținând că nu se face vinovat de nici o infracțiune din cele descrise în actul de învinuire și sesizare a instanței. Pe lângă acestea, recurentul mai face trimitere la un șir de norme penale și procesual-penale care, în opinia lui, au fost încălcate de instanțe la investigarea acestui dosar, menționând că instanța de apel nu a ținut

cont de indicațiile anterioare ale instanței de recurs la rejudecarea cauzei agravându-i situația.

13. Judecând recursurile ordinare, în raport cu actele cauzei, Colegiul Penal lărgit ajunge la concluzia că recursul procurorului urmează a fi respins, iar recursurile inculpatului admise, inclusiv din alte considerente decât cele avansate de inculpat, pentru motivele fixate în contextul ce urmează.

13.1. În expunerea de motive care au stat la baza admiterii cererilor de recurs declarate de inculpat, Colegiul pornește de la prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, potrivit cărora judecând recursul, instanța este în drept să-l admită, cu casarea totală a hotărârii atacate și parțial a sentinței, în partea condamnării inculpatului în baza art. 171 alin. (2) lit. f) și art. 172 alin. (2) lit. g) Cod penal și în partea stabilirii pedepsei definitive prin prisma art. 84 Cod penal, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri în această parte, având în vedere că esența erorilor judiciare admise poate fi înlăturată de către instanța de recurs la această etapă a procedurii, fără a agrava situația inculpatului și fără a-i încălca dreptul acestuia la desfășurarea procesului penal în privința sa într-un mod echitabil.

Or, rațiunea exercitării căii de atac, în particular avându-se în vedere recursul ordinar, rezidă în înlăturarea erorilor admise de instanțele ierarhic inferioare la etapele precedente de judecare a cauzei, iar controlul judecătoresc pe care acesta îl declanșează, are un rol preventiv și unul reparator.

Potrivit dispoziției art. 434 Cod de procedură penală, judecând recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs de titularul acestuia. Prin alte cuvinte, instanța de recurs este în drept să intervină în soluția instanței de apel și să dispună casarea integrală a acesteia, atunci când se constată admiterea unor erori de drept, care au dus, în consecință, la afectarea echității procedurii desfășurate în privința persoanei deferite judecării.

În virtutea efectului devolutiv al apelului, prevederile art. 414 din Codul de procedură penală, obligă instanța de control judiciar ca, în afară de temeiurile invocate și cererile formulate de apelanți, să examineze cauza sub toate aspectele de fapt și de drept, iar în temeiul celor prevăzute de art. 417 alin. (1) pct. 8) din același Cod, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă fondul apelurilor și temeiurile, care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea lor, precum și motivele adoptării unei atare soluții.

În aceeași sferă de argumentare, Colegiul relevă că, de regulă, conducându-se de prevederile art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, urmează să verifice legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, totodată instanța având posibilitatea de a da o nouă apreciere probatoriului acumulat. Respectiv, la judecarea apelului, instanța este în drept să cerceteze suplimentar probele administrate de prima instanță (care pot fi, de altfel, apreciate diferit față de felul cum au fost evaluate de prima instanță), pentru elucidarea adevărului și pentru formularea

unei concluzii temeinice vizavi de acuzația imputată inculpatului prin actul de învinuire și cel de sesizare a instanței.

O particularitate aparte în desfășurarea procedurii de judecare în apel o reprezintă situația când, instanța urmează să rejudece cauza în urma casării deciziei sale anterioare de către Curtea Supremă de Justiție, în această situație pe lângă regulile generale de judecare notate supra de care se ghidează Curtea de Apel, mai sunt incidente și anumite reguli speciale obligatorii ce guvernează acest proces.

Cauza penală privindu-l pe Stenga A. a fost deja judecată o dată în procedura recursului ordinar, iar prin decizia Colegiului Penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 22 mai 2018 s-a dispus admiterea recursurilor ordinare declarate de inculpat și avocatul acestuia Tocan R., cu casarea totală a deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 22 februarie 2017 și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Dispozițiile legale referitoare la limitele rejudecării în cazul casării hotărârii instanței de apel de instanța de recurs sunt cuprinse în art. 436 Cod de procedură penală, unde este stipulat expres că instanța de rejudecare este pe deplin independentă, respectând, în mod firesc și logic, indicațiile instanței de recurs, care, potrivit art. 436 alin. (2) Cod de procedură penală, sunt obligatorii în măsura în care situația de fapt rămâne cea care a existat la momentul pronunțării recursului.

La caz, casarea deciziei instanței de apel a fost condiționată de erorile de drept admise de această instanță la judecarea apelurilor, materializate în aceea că dispozitivul hotărârii atacate nu cuprindea soluția luată de instanță pe marginea apelului declarat de inculpat, precum și faptul că instanța divergent a apreciat pe de o parte că învinuirea adusă inculpatului în baza art. 171 alin. (2) lit. f) Cod penal, a fost indubitabil dovedită prin declarațiile părții vătămate, XXXXX, ceea ce se atestă și din mesajele transmise de aceasta martorului Spataru A., iar ulterior aceeași instanță a conchis că acțiunile inculpatului, Stenga A., urmează a fi calificate conform prevederilor art. 171 alin. (1) Cod penal, deoarece circumstanța agravantă indicată la art. 171 alin. (2) lit. f) Cod penal, nu este incidentă speței, or aplicarea loviturilor cu mâinile peste corpul victimei în timpul raportului sexual nu întrunește semnele caracteristice deosebitei cruzimi.

Reieșind din partea descriptivă a deciziei Colegiului Penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 22 mai 2018, se constată că instanța de apel a primit „*indicații*” clare cu privire la omisiunile și erorile admise la judecarea apelurilor, pe care urma în mod evident și firesc să le corecteze prin rejudecarea cauzei, conducându-se de prevederile art. 436 Cod de procedură penală relevante în acest sens. Totodată, omisiunile instanței de apel urmau să fie înlăturate în așa măsură în care situația de fapt rămânea cea care a existat la momentul pronunțării recursului.

Totuși, analizând partea motivantă a deciziei Curții de Apel Chișinău din 10 octombrie 2018 se poate de conchis cu certitudine că aceasta nu cuprinde relevarea considerentelor și temeiurilor asupra concluziilor formate în rezultatul verificării sentinței atacate, în raport cu motivele avansate de apelanți și temeiurile care au dus la casarea primei decizii a instanței. Contrar celor reținute de instanța de apel, Colegiul Penal lărgit

constată că instanța nominalizată la adoptarea soluției nu a elucidat faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date, nu a pătruns în esența problemelor de fapt și de drept expuse de Curtea Supremă de Justiție în decizia din 22 mai 2018, acceptând niște concluzii de ordin general preluate din rechizitoriu și sentință cu privire la calificarea faptelor imputate inculpatului Stenga A. menținând poziția primei instanțe despre vinovăția acestuia pe toate capetele de acuzare.

Din actul întocmit de instanța de apel se întrevește cu certitudine că aceasta a ignorat prevederile art. 436 din Codul de procedură penală, iar prin soluția de menținere a sentinței, i-a agravat neîntemeiat situația inculpatului.

Desfășurând concluzia de mai sus la care a ajuns instanța de recurs, este important de a fi reiterat faptul că, prin rechizitoriu, Stenga A. a fost învinuit de comiterea următoarelor infracțiuni: art. 172 alin. (1) Cod penal, conform indicilor calificativi: *acțiuni violente cu caracter sexual, adică satisfacerea poftelor sexuale în forme perverse săvârșite prin constrângere psihică a persoanei, profitând de imposibilitatea ei de a se apăra sau de a-și exprima voința*; art. 164 alin. (2) lit. g) Cod penal, conform indicilor calificativi: *răpirea unei persoane cu aplicarea armei*; art. 171 alin. (2) lit. f) Cod penal, conform indicilor calificativi: *violul, adică raportul sexual săvârșit prin constrângere psihică a persoanei, profitând de imposibilitatea ei de a se apăra sau de a-și exprima voința, săvârșit cu o deosebită cruzime*; art. 172 alin. (2) lit. g) Cod penal, conform indicilor calificativi: *acțiuni violente cu caracter sexual, adică satisfacerea poftelor sexuale în forme perverse săvârșite prin constrângere psihică a persoanei, profitând de imposibilitatea ei de a se apăra sau de a-și exprima voința, săvârșit cu deosebită cruzime*.

Prima instanță a statuat asupra vinovăției inculpatului pe toate capetele de acuzare, condamându-l, prin prisma art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, la pedeapsa definitivă de **15 ani închisoare**, cu executarea acesteia în penitenciar de tip închis.

Instanța de apel, în primul set al procedurilor, a ajuns la conchiderea că prima instanță a stabilit incorect starea de fapt și eronat a ajuns la concluzia condamnării lui Stenga A. în baza art. 171 alin. (2) lit. f) și art. 172 alin. (2) lit. g) Cod penal, din motiv că în faptele acestuia nu se regăsesc circumstanțele agravante: „*cu deosebită cruzime*” și „*din motive sadice*”. Concomitent, instanța a evidențiat că, în partea constatării vinovăției inculpatului în baza art. 171 alin. (1) și art. 164 alin. (2) lit. g) Cod penal, starea de fapt și de drept se află în concordanță deplină cu materialele cauzei și corect a fost statuată de către prima instanță, nefiind identificate temeiuri de casare a sentinței în această parte.

Prin urmare, prin decizia din 22 februarie 2017, acțiunile inculpatului au fost reîncadrate de la art. 171 alin. (2) lit. f) și art. 172 alin. (2) lit. g) Cod penal, la aliniatele (1) ale acestor norme, Stenga A. fiind recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 171 alin. (1) Cod penal la 4 ani închisoare și în temeiul art. 172 alin. (1) Cod penal la 4 ani închisoare, cu aplicarea art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor în baza art. 172 alin. (1), 164 alin. (2) lit. g), 171 alin. (1), 172 alin. (1) Cod penal, inculpatului i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de **11 ani închisoare**, cu executarea acesteia în penitenciar de tip închis.

În acest punct de analiză, urmează de evidențiat că, nefiind de acord cu soluția instanței de apel de mai sus, doar inculpatul și avocatul Tocan R. în numele acestuia, au contestat cu recursuri ordinare decizia Curții de Apel din 22 februarie 2017.

Ulterior, după cum deja a fost specificat supra, instanța de recurs a constatat admiterea unor erori de drept ireparabile la etapa judecării recursurilor și a dispus casarea totală a deciziei contestate de inculpat și apărătorul acestuia din 22 februarie 2017, cu remiterea cauzei la rejudecare. Limitele și procedura rejudecării fiind reglementate de art. 436 din Codul de procedură penală.

În particular, regulile din art. 436 Cod de procedură penală se rezumă la aceea că: procedura de rejudecare a cauzei după casarea hotărârii în recurs se desfășoară conform regulilor generale pentru examinarea ei; totuși pentru instanța de rejudecare, indicațiile instanței de recurs sunt obligatorii în măsura în care situația de fapt rămâne cea care a existat la soluționarea recursului; când hotărârea este casată numai cu privire la unele fapte ori numai în ce privește latura penală sau civilă, instanța de rejudecare se pronunță în limitele în care hotărârea a fost casată. Și cel mai important moment, care are relevanță și pentru cauza dată: la rejudecarea cauzei este interzisă aplicarea unei pedepse mai aspre sau aplicarea legii privind o infracțiune mai gravă decât numai dacă hotărârea inițială a fost casată în baza recursului declarat de procuror sau în interesul părții vătămate din motivul că pedeapsa fixată era prea blândă, sau în baza recursului procurorului care a solicitat aplicarea legii privind o infracțiune mai gravă.

Ultima frază din aliniatul precedent, în esență, reprezintă conceptual principiul *non reformatio in pejus*, care are o conotație internațională și presupune că părții ce a exercitat o cale de atac, să nu i se înrăutățească situația față de cea stabilită prin hotărârea judecătorească supusă controlului judiciar. Acest principiu, în esență, funcționează și ca o garanție a respectării dreptului de apărare al părților venind în întâmpinarea unui interes general, acela ca prin declanșarea controlului judiciar, să nu rămână în ființă hotărâri nelegale și netemeinice și să se ajungă la stabilirea adevărului și la aplicarea corectă a legii în cauzele deduse judecării.

Efectul neagravării situației părții în propria cale de atac se mai justifică și prin ideea că agravarea situației acesteia ar însemna o satisfacție pentru partea adversă, spre exemplu pentru procuror, de a obține ce nu s-a cerut – *ultra petita* – întrucât deși nu s-a exercitat efectiv calea de atac în defavoare, s-a pronunțat o soluție mai gravă în calea de atac a părții care de fapt solicita o soluție mai blândă în privința sa.

În speța dată, Curtea de Apel Chișinău, prin soluția pronunțată la 10 octombrie 2018 de menținere a sentinței, prin care Stenga A. a fost condamnat la 15 ani de închisoare, a încălcat principiul *non reformatio in pejus* și i-a agravat situația inculpatului în propria sa cale de atac, de aceea Colegiul Penal lărgit devine competent să cenzureze puterea discreționară a instanței ierarhic inferioare privitor la soluția adoptată pe caz, menționând că pedeapsa stabilită lui Stenga A. pentru infracțiunile comise nu poate depăși termenul închisorii de 11 ani.

În același timp, se notează că, deși argumentele invocate de recurent, *per se* sunt catalogate de Colegiu ca admisibile, totuși solicitarea acestuia de a fi achitat urmează a fi

respinsă. În această parte instanța de recurs se raliază statuărilor din sentință, fiind ferm convinsă că inculpatul se face vinovat de comiterea acțiunilor violente cu caracter sexual și de răpire a părții vătămate, acționând în circumstanțele descrise detaliat în rechizitoriu pe capetele de acuzare incriminate în baza art. 164 alin. (2) lit. g) și art. 172 alin. (1) Cod penal.

Cu privire la încadrarea juridică a faptelor infracționale în baza art. 171 alin. (2) lit. f) Cod penal și art. 172 alin. (2) lit. g) Cod penal, Colegiul relevă următoarele.

În opinia Colegiului Penal lărgit, problema de drept rămasă nesoluționată în această cauză, în cel de al doilea set al procedurilor desfășurate de Curtea de Apel, se referă la corectitudinea încadrării juridice a faptelor imputabile inculpatului pe epizodele enunțate supra, care are importanță atât pentru aplicarea corectă a legii penale, cât și pentru modul de individualizare a pedepsei, determinând, nu în ultimul rând, concordanța între conținutul legal al infracțiunii și conținutul constitutiv al acesteia.

În jurisprudența sa constantă Curtea Europeană a Drepturilor Omului reamintește cu fiecare ocazie posibilă că echitatea unei proceduri se apreciază în raport cu ansamblul acesteia. Vorbind despre importanța încadrării juridice a unei fapte, Colegiul face trimitere la dispozițiile art. 6§3 lit. a) din Convenție, care exprimă necesitatea acordării unei atenții deosebite notificării „*acuzăției*” aduse persoanei deferite judecării.

Prin „*încadrarea juridică*” a acțiunilor inculpatului se are în vedere determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componenței infracțiunii, prevăzute de norma penală, după cum se menționează în art. 113 din Codul penal. Componența de infracțiune constituie un tot întreg, format din patru semne corespunzătoare celor patru elemente ale componenței de infracțiune – obiectul și latura obiectivă, subiectul și latura subiectivă. Semnul componenței de infracțiune reprezintă o însușire, o proprietate generală a componenței de infracțiune, de ordin obiectiv sau subiectiv, prezentă în cadrul fiecărei infracțiuni de o anumită categorie ce are importanță juridică la calificarea faptei drept o infracțiune concretă.

La caz, potrivit actului de sesizare a instanței, se constată că, în urma efectuării acțiunilor de investigare în vederea acumulării probatoriului, analizând probele, procurorul a conchis asupra încadrării juridice pe două epizode în baza: „*art. 171 alin. (2) lit. f) Cod penal și art. 172 alin. (2) lit. g) Cod penal*”.

Normele de incriminare nominalizate supra, la care face referire procurorul, reunesc aceiași circumstanță agravantă și anume: „*săvârșit cu deosebită cruzime, precum și din motive sadice*”, care în opinia Colegiului Penal lărgit nu și-a găsit confirmarea.

În corespundere cu orientările din practica judiciară, la calificarea violului săvârșit cu o deosebită cruzime, precum și din motive sadice - art. 171 alin. (2) lit. f) și acțiuni violente cu caracter sexual, săvârșite cu o deosebită cruzime, precum și din motive sadice - art. 172 alin. (2) lit. g), se va ține cont de faptul, că prin ***deosebită cruzime se înțelege provocarea unor dureri sau suferințe puternice, fizice ori psihice, victimei, de către făptuitor*** (de exemplu, victima este supusă șocurilor electrice, este suspendată de mâini, este cauterizată cu agenți termici sau chimici etc.). Violul sau acțiunile violente cu caracter sexual, săvârșite cu bună-știință în prezența unor persoane apropiate victimei, de

asemenea, urmează a fi calificat, potrivit art. 171 alin. (2) lit. f) și 172 alin. (2) lit. g) Cod penal. În cazul unei asemenea calificări este necesar să se stabilească că făptuitorul, în pornirea sa, a avut intenția de a cauza victimei dureri și suferințe deosebite, apreciate ca deosebită cruzime. Se va ține cont, la calificarea violului sau acțiunilor violente cu caracter sexual, săvârșite din motive sadice că acestea reprezintă imboldul cauzat de tendința anormală (dar în limitele responsabilității) spre cruzime, o plăcere bolnăvicioasă de a vedea pe cineva suferind sau de a pricinui suferințe (*Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova nr. 22 din 25.06.2018*).

Toate acestea au fost menționate de Colegiu pentru a se accentua asupra faptului că din descrierea laconică a faptelor incriminate inculpatului în baza art. 171 alin. (2) lit. f) și 172 alin. (2) lit. g) Cod penal, deosebita cruzime și motivele sadice a făptuitorului nu rezultă.

De altfel, în decizia instanței de apel din 22 februarie 2017, corect a fost menționat că: *„în acțiunile inculpatului lipsește circumstanța agravantă de la lit. g) alin. (2) art. 172 Cod penal, or, organul de urmărire penală și-a întemeiat învinuirea în acest sens pe faptul că Stenga A., în timpul acțiunilor perverse i-a aplicat permanent părții vătămate cu mâinile lovituri peste diferite părți ale corpului. Însă, acest fapt nu atestă deosebita cruzime la săvârșirea infracțiunii ci este o expresie a constrângerii aplicate de inculpat în vederea satisfacerii poftelor sexuale în forme perverse. În ceea ce privește circumstanța agravantă indicată la lit. f) alin. (2) art. 171 Cod penal, instanța a reținut că aceasta nu se atestă în speță, deoarece aplicarea loviturilor cu mâinile peste corpul victimei în timpul raportului sexual nu întrunește semnele caracteristice deosebitei cruzimi.”*

Prima instanță, făcând abstracție de cele consemnate supra, a constatat totuși că învinuirea pe aceste capete de acuzare, prin probele administrate, se confirmă pe deplin. Consecvent, instanța de apel, în cel de-al doilea set ale procedurilor, nu a întreprins „un efort conștiincios” pentru a elucida toate circumstanțele ce au importanță pentru justa soluționare a acestui dosar, ajungând la concluzii ce nu se conciliază cu actele cauzei, menținând *ad integrum* statuările din sentință.

Așadar, având ca bază cele expuse, instanța de recurs conchide că faptele comise de inculpat și descrise în rechizitoriu urmează a fi calificate corect în temeiul următoarelor articole: 171 alin. (1), 172 alin. (1), 164 alin. (2) lit. g), 172 alin. (1) Cod penal.

Pe cale de consecință, Colegiul Penal lărgit se pronunță asupra admiterii recursurilor declarate de inculpatul Stenga A., casează total decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 10 octombrie 2018 și parțial sentința Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 24 iunie 2016, în partea condamnării inculpatului în baza art. 171 alin. (2) lit. f) și art. 172 alin. (2) lit. g) Cod penal și în partea stabilirii pedepsei definitive prin prisma art. 84 Cod penal, rejudecând cauza și pronunțând o nouă hotărâre în această parte, după cum urmează:

Stenga A. urmează a fi recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 171 alin. (1) Cod penal la 4 ani închisoare și în temeiul art. 172 alin. (1) Cod penal la 4 ani închisoare. În baza art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate în baza art. 171 alin. (1), 172 alin. (1), 164 alin. (2) lit. g), 172 alin. (1)

Cod penal, lui Stenga A. urmând a-i fi stabilită pedeapsa definitivă de **11 ani închisoare**, cu executarea acesteia în penitenciar de tip închis.

În subsidiar, se relevă că termenul executării pedepsei cu închisoarea stabilit inculpatului urmează a fi calculat din data pronunțării prezentei decizii, 28 mai 2019, cu includerea în acest termen a duratei aflării lui Stenga A. în stare de arest din 3 decembrie 2015 până la 28 mai 2019.

În rest, celelalte dispoziții ale sentinței urmează a fi menținute.

O atare modalitate de individualizare a pedepsei stabilite față de inculpat își va atinge scopul aplicării pedepsei penale exclamat de legislator în art. 61 Cod penal, de restabilire a echității sociale, corectare a infractorului, prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea acestuia, cât și a altor persoane. Or, ca măsură de constrângere, pedeapsa are pe lângă scopul său represiv și o finalitate de exemplaritate, în ceea ce privește comportamentul făptuitorului, iar Stenga A. anterior a dat dovadă de desconsiderare totală a prevederilor legii, fiind în repetate rânduri condamnat pentru comiterea altor infracțiuni.

Pentru toate considerentele ce preced, instanța de recurs a admis recursurile declarate de inculpatul Stenga A. și a intervenit în soluțiile adoptate în privința acestuia de instanțele ierarhic inferioare, pentru a nu se admite vicierea procedurilor penale desfășurate împotriva inculpatului, prin agravarea situației acestuia în propria lui cale de atac.

13.2. Cât privește cererea de recurs declarată de procuror, instanța ajunge la concluzia că aceasta urmează a fi respinsă, ca nefondată, preponderent pentru considerentele arătate de recurent în contextul recursului.

Din punct de vedere procesual, soluția de respingere a recursului declarat de partea acuzării se bazează pe dispoziția art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, potrivit căreia judecând recursul, instanța este în drept să-l respingă, ca inadmisibil, în cazul în care se constată că recursul nu a fost declarat cu respectarea condițiilor legale (este tardiv sau inadmisibil) ori nu este întemeiat legal (este nefondat).

În particular, corect acuzatorul de stat a evidențiat că, calea recursului a fost deschisă la sesizarea părții apărării, prin contestarea deciziei instanței de apel din 22 februarie 2017. Ceea ce denotă că, partea acuzării a fost de acord cu calificarea acțiunilor reținute în sarcina lui Stenga A. și cu pedeapsa definitivă stabilită acestuia.

Drept urmare, contestarea ulterioară a deciziei instanței de apel, adică a celei din 10 octombrie 2018, prin care i-a fost agravată situația inculpatului față de decizia instanței de apel necontestate de procuror din 22 februarie 2017, este inacceptabilă. În caz contrar, am fi în situația de a-i acorda părții adverse de a obține ce nu s-a cerut.

Pe cale de consecință, Colegiul Penal lărgit conchide că recursul ordinar declarat de procurorul în procuratura de circumscripție Chișinău, Harti VI. urmează a fi respins, ca inadmisibil.

14. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 1) - 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul Penal lărgit

d e c i d e :

Respinge, ca inadmisibil, recursul ordinar declarat de procurorul în procuratura de circumscripție Chișinău, Harti Vladislav.

Admite recursurile ordinare declarate de inculpatul Stenga Anatolie XXXXX, casează total decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 10 octombrie 2018 și parțial sentința Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 24 iunie 2016, în partea condamnării inculpatului în baza art. 171 alin. (2) lit. f) și art. 172 alin. (2) lit. g) Cod penal și în partea stabilirii pedepsei definitive prin prisma art. 84 Cod penal, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri în această parte, după cum urmează:

Stenga Anatolie XXXXX se recunoaște vinovat și se condamnă în baza art. 171 alin. (1) Cod penal la 4 (patru) ani închisoare și în temeiul art. 172 alin. (1) Cod penal la 4 (patru) ani închisoare.

În baza art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate în baza art. 171 alin. (1), 172 alin. (1), 164 alin. (2) lit. g), 172 alin. (1) Cod penal, lui Stenga Anatolie i se stabilește pedeapsa definitivă de 11 (unsprezece) ani închisoare, cu executarea acesteia în penitenciar de tip închis.

Termenul executării pedepsei cu închisoarea stabilit inculpatului urmează a fi calculat din data pronunțării prezentei decizii, 28 mai 2019, cu includerea în acest termen a duratei aflării lui Stenga Anatolie XXXXX în stare de arest din 3 decembrie 2015 până la 28 mai 2019.

În rest, celelalte dispoziții ale sentinței se mențin.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 25 iunie 2019.

Președinte

Diaconu Iurie

Judecător

Catan Liliana

Judecător

Guzun Ion

Judecător

Ghervas Maria

Judecător

Mardari Dumitru